

III

(Akty przygotowawcze)

KOMITET REGIONÓW

131. SESJA PLENARNA KR-U I SESJA INAUGURACYJNA EUROPEJSKIEGO TYGODNIA
REGIONÓW I MIAST, 8.10.2018–10.10.2018Opinia Europejskiego Komitetu Regionów – Pakiet dotyczący wieloletnich ram finansowych na lata
2021–2027

(2018/C 461/10)

Sprawozdawca generalny: Nikola DOBROSLAVIĆ (HR, EPL), prefekt żupanii dubrownicko-neretwiańskiej**Dokumenty źródłowe:** Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów „Nowoczesny budżet dla Unii, która chroni, wspiera i broni – Wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027”

COM(2018) 321 final

Wniosek dotyczący rozporządzenia Rady określającego wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027

COM(2018) 322 final

Wniosek dotyczący porozumienia międzyinstytucjonalnego pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą i Komisją w sprawie dyscypliny budżetowej, współpracy w kwestiach budżetowych i należytego zarządzania finansami

COM(2018) 323 final

Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ochrony budżetu Unii w przypadku uogólnionych braków w zakresie praworządności w państwach członkowskich

COM(2018) 324 final

Wniosek dotyczący decyzji Rady w sprawie systemu zasobów własnych Unii Europejskiej

COM(2018) 325 final

Wniosek dotyczący rozporządzenia Rady w sprawie metod i procedury udostępniania zasobów własnych opartych na wspólnej skonsolidowanej podstawie opodatkowania osób prawnych, na unijnym systemie handlu uprawnieniami do emisji i na niepoddawanych recyklingowi odpadach opakowaniowych z tworzyw sztucznych oraz w sprawie środków w celu zaspokojenia potrzeb gotówkowych

COM(2018) 326 final

Wniosek dotyczący rozporządzenia Rady określającego środki wykonawcze dotyczące systemu zasobów własnych Unii Europejskiej

COM(2018) 327 final

Wniosek dotyczący rozporządzenia Rady zmieniającego rozporządzenie Rady (EWG, Euratom) nr 1553/89 w sprawie ostatecznych jednolitych warunków poboru środków własnych pochodzących z podatku od wartości dodanej

COM(2018) 328 final

I. ZALECANE POPRAWKI

Wniosek dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ochrony budżetu Unii w przypadku uogólnionych braków w zakresie praworządności w państwach członkowskich

COM(2018) 324 final

Poprawka 1

Artykuł 2 litera c)

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
c) „jednostka rządowa” oznacza wszystkie organy publiczne na wszystkich szczeblach rządu, w tym organy krajowe, regionalne i lokalne , jak również organizacje państwa członkowskiego w rozumieniu [art. 2 pkt 42] rozporządzenia (UE, Euratom) xx/xx („rozporządzenie finansowe”).	c) „jednostka rządowa” oznacza wszystkie organy centralnej administracji rządowej , jak również organizacje państwa członkowskiego w rozumieniu [art. 2 pkt 42] rozporządzenia (UE, Euratom) xx/xx („rozporządzenie finansowe”).

Uzasadnienie

Z zakresu stosowania rozporządzenia należy wyłączyć **wszystkie organy i** jednostki organizacyjne **wybieranych bezpośrednio władz lokalnych i regionalnych**.

Poprawka 2

Artykuł 3 ustęp 1 litera f)

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
f) skuteczność i terminowość współpracy – na podstawie odpowiednich aktów prawnych i zgodnie z zasadą lojalnej współpracy – z Europejskim Urzędem ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych oraz Prokuraturą Europejską w ramach prowadzonych przez te organy dochodzeń lub postępowań przygotowawczych bądź wnoszonych i popieranych przez nie oskarżeń.	f) skuteczność i terminowość współpracy – na podstawie odpowiednich aktów prawnych i zgodnie z zasadą lojalnej współpracy – z Europejskim Urzędem ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych oraz, w stosownych przypadkach , z Prokuraturą Europejską w ramach prowadzonych przez te organy dochodzeń lub postępowań przygotowawczych bądź wnoszonych i popieranych przez nie oskarżeń.

Uzasadnienie

Przepisy odnoszące się do Prokuratury Europejskiej mogą, po jej utworzeniu, mieć zastosowanie wyłącznie do uczestniczących państw członkowskich.

Poprawka 3

Artykuł 4 ustęp 1 litera b) punkt 1

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
1) zawieszenie zatwierdzenia programu lub programów lub ich zmian;	

Uzasadnienie

Zawieszenie zatwierdzenia jednego lub kilku programów lub ich zmian nie miałyby żadnych bezpośrednich skutków finansowych o charakterze sankcji dla danego państwa członkowskiego. Przeciwnie, zawieszenie zobowiązań i/lub płatności, przy jednoczesnym utrzymaniu obowiązku podmiotów rządowych w zakresie realizacji programów i dokonywania płatności na rzecz odbiorców końcowych lub beneficjentów zgodnie z art. 4 ust. 2 proponowanego rozporządzenia, miałyby bezpośrednie skutki dla budżetów krajowych. Ponadto zniesienie zawieszenia zatwierdzenia programu lub programów lub ich zmian znacznie opóźniłoby wdrożenie przedmiotowych programów, ponieważ wszystkie kolejne procedury także zostałyby wstrzymane.

Poprawka 4

Artykuł 5 ustęp 6

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
6. W przypadku gdy Komisja uzna, że uogólniony brak w zakresie praworządności faktycznie ma miejsce, przedstawia Radzie wniosek dotyczący aktu wykonawczego w sprawie odpowiednich środków.	6. W przypadku gdy Komisja uzna, że uogólniony brak w zakresie praworządności faktycznie ma miejsce, przedstawia Radzie wniosek dotyczący aktu wykonawczego w sprawie odpowiednich środków. Komisja załącza do niniejszego wniosku orientacyjne programowanie finansowe budżetu UE, którego dotyczy proponowany środek, na kolejne lata, z podziałem na kategorie wydatków, obszary polityki i linie budżetowe. Takie orientacyjne programowanie przeprowadza się na podstawie oceny wpływu na budżet krajowy i budżety szczebla niższego niż krajowy danego państwa członkowskiego.

Uzasadnienie

Komisja Europejska powinna ocenić ewentualny wpływ zmniejszenia unijnego finansowania dla budżetów krajowych i budżetów szczebla niższego niż krajowy danego państwa członkowskiego, z należytym uwzględnieniem zasad proporcjonalności i niedyskryminacji.

Poprawka 5

Artykuł 6 ustęp 2

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
2. Komisja ocenia sytuację w danym państwie członkowskim. Z chwilą gdy uogólniony brak w zakresie praworządności, ze względu na który przyjęto odpowiednie środki, został wyeliminowany w pełni lub częściowo, Komisja przedstawia Radzie wniosek o pełne lub częściowe zniesienie tych środków. Zastosowanie ma procedura opisana w art. 5 ust. 2, 4, 5, 6 i 7.	2. Komisja ocenia sytuację w danym państwie członkowskim. Z chwilą gdy uogólniony brak w zakresie praworządności, ze względu na który przyjęto odpowiednie środki, został wyeliminowany w pełni lub częściowo, Komisja przedstawia Radzie wniosek o pełne lub częściowe zniesienie tych środków. Zastosowanie ma procedura opisana w art. 5 ust. 2, 4, 5, 6 i 7. W celu zgromadzenia dowodów koniecznych do zniesienia środków Trybunał Obrachunkowy, w drodze szybkiej procedury, wydaje specjalne sprawozdanie na ten temat zgodnie z ust. 4 akapit drugi art. 287 TFUE.

Uzasadnienie

Zniesieniu środków musi towarzyszyć terminowe przedstawienie solidnych i bezstronnych dowodów, aby można było kontynuować realizację programów bez zbędnych opóźnień.

Poprawka 6

Artykuł 6 ustęp 3

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
3. W przypadku gdy środki dotyczące zawieszenia zatwierdzenia danego programu lub programów lub ich zmian, o czym mowa w art. 4 ust. 2 lit. b) ppkt (i), lub zawieszenia zobowiązań, o czym mowa art. 4 ust. 2 lit. b) ppkt (ii), zostają zniesione, kwoty odpowiadające zawieszonym zobowiązaniom przenosi się do budżetu z zastrzeżeniem art. 7 rozporządzenia Rady (UE, Euratom) xx/xx („rozporządzenie WRF”). Zawieszone zobowiązania z roku n nie mogą zostać ponownie zapisane w budżecie później niż w roku n+2.	3. W przypadku gdy środki dotyczące zawieszenia zatwierdzenia danego programu lub programów lub ich zmian, o czym mowa w art. 4 ust. 2 lit. b) ppkt (i), lub zawieszenia zobowiązań, o czym mowa art. 4 ust. 2 lit. b) ppkt (ii), zostają zniesione, kwoty odpowiadające zawieszonym zobowiązaniom przenosi się do budżetu z zastrzeżeniem art. 7 rozporządzenia Rady (UE, Euratom) xx/xx („rozporządzenie WRF”). Zawieszone zobowiązania z roku n nie mogą zostać ponownie zapisane w budżecie później niż w roku n+3.

Uzasadnienie

Takie rozwiązania zwiększy możliwość wykorzystania środków odblokowanych z procedury zawieszenia, i nie spowoduje utraty tych środków.

II. ZALECENIA POLITYCZNE

EUROPEJSKI KOMITET REGIONÓW

Uwagi ogólne

1. Z zadowoleniem przyjmuje wniosek Komisji w sprawie wieloletnich ram finansowych (WRF) na okres po 2020 r., które w obliczu wyjścia Zjednoczonego Królestwa z UE i innych wyzwań wewnętrznych i zewnętrznych ocenia jako solidną podstawę negocjacji. Pozytywnie ocenia wykonaną pracę, jednakże uważa, że zanim wniosek ten zostanie przyjęty, musi on zostać jeszcze dopracowany i poprawiony, tak by mógł spełnić oczekiwania obywateli UE oraz potrzeby władz lokalnych i regionalnych.

2. Zauważa brak wyraźnego następcy strategii „Europa 2020”, w związku z czym brakuje jasno zarysowanych strategicznych celów poszczególnych programów oraz odpowiedniego powiązania WRF jako całości z celami zrównoważonego rozwoju. Wzywa w związku z tym Komisję, aby w ramach dyskusji na temat wniosku w sprawie WRF określiła cele strategiczne poszczególnych obszarów polityki UE i ich oczekiwane skutki. Wymaga to uporządkowanej pracy na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym, w której uzupełniałyby się atuty lokalnego i regionalnego poziomu sprawowania władzy oraz wysiłki i wspólne europejskie cele.

3. Zauważa z ubolewaniem, że z uwagi na dysproporcję między zobowiązaniami wynikającymi z celów ustanowionych w Traktacie oraz obecnych i przyszłych wyzwań a wielkością przyszłych WRF, wniosek Komisji nie jest wystarczająco ambitny. Przypomina wcześniejsze stanowisko Komitetu, które podziela Parlament Europejski, że przyszłe WRF powinny zostać ustalone na poziomie co najmniej 1,3 % DNB. Z niepokojem odnotowuje, że w poprzednich przypadkach ostateczna wielkość WRF była niższa od zaproponowanej przez Komisję, a gdyby taka sytuacja miała się powtórzyć, oznaczałoby to dalsze zmniejszenie ostatecznego wpływu poszczególnych strategii politycznych Unii.

4. Uważa za niedopuszczalne, żeby finansowanie dodatkowych priorytetów miało dokonywać się z uszczerbkiem dla istniejących unijnych strategii politycznych o udowodnionej wartości europejskiej, takich jak polityka spójności i wspólna polityka rolna, a zwłaszcza polityka rozwoju obszarów wiejskich. Proponowane cięcia są błędnym sposobem rozwiązania problemu dodatkowych priorytetów i wyzwań.

5. Z zadowoleniem przyjmuje wniosek Komisji dotyczący uspoźnienia przepisów i zdecydowanego ograniczenia obciążeń administracyjnych dla beneficjentów i organów zarządzających, aby ułatwić uczestnictwo w programach UE i przyspieszyć ich wdrażanie.

6. Wyraża ubolewanie z powodu braku przejrzystości ze strony Komisji, jeśli chodzi o porównanie kwot w obecnych i przyszłych WRF. W tym kontekście przyjmuje z zadowoleniem wysiłki Biura Analiz Parlamentu Europejskiego na rzecz przygotowania porównawczej analizy finansowej obu WRF.

7. Przyjmuje do wiadomości podejście ukierunkowane na wyniki w niedawno zaproponowanej strukturze WRF, co ma odpowiedzieć na potrzeby w terenie i zapewniać większą europejską wartość dodaną. Sprzeciwia się skreśleniu wspólnej pozycji budżetowej dla spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej, gdyż może to prowadzić do dalszego osłabienia pozycji polityki spójności w WRF oraz otworzyć drogę do ewentualnego wyodrębnienia funduszu EFS+ z polityki spójności. Gdyby tak się zdarzyło, doszłoby do jeszcze większego osłabienia synergii i spójności między różnymi źródłami finansowania, co miałyby szczególnie poważne konsekwencje dla władz lokalnych i regionalnych.

8. Zauważa z niepokojem, że wniosek Komisji zmierza w kierunku dalszego wzmocnienia pozycji programów w ramach zarządzania bezpośredniego lub pośredniego, co działałoby na szkodę programów wdrażanych poprzez zarządzanie dzielone przez Komisję i państwa członkowskie, a na dłuższą metę zmniejszyłoby widoczność polityk UE na szczeblu lokalnym i regionalnym. Podkreśla, że zasady partnerstwa i wielopoziomowego sprawowania rządów muszą być w pełni przestrzegane i wdrażane w celu zapewnienia udziału władz lokalnych i regionalnych we wszystkich istotnych etapach: od projektowania do wdrażania strategii politycznych UE.

9. Ubolewa nad rozdźwiękiem między przyjęciem 8. unijnego programu działań w zakresie środowiska (EAP) oraz WRF na okres po roku 2020. Proces decyzyjny przyszłego EAP i czas trwania programów powinien być dostosowany do harmonogramu WRF, tak by przyznane środki finansowe właściwie odzwierciedlały priorytety i cele zrównoważonego rozwoju.

10. Wyraża zaniepokojenie z powodu niepewności w zakresie planowania WRF w przypadku braku zawartej w odpowiednim terminie, jasnej i solidnej umowy w sprawie wystąpienia Zjednoczonego Królestwa z UE.

11. Popiera złożoną przez Komisję propozycję ustanowienia ściślejszych powiązań między funduszami regionalnymi a europejskim semestrem, o ile do europejskiego semestru zostanie dodana perspektywa regionalna. Jest to bowiem jedyny wykonalny sposób ustanowienia jasnych i istotnych powiązań między nimi.

Reforma zasobów własnych

12. Z zadowoleniem przyjmuje wniosek Komisji dotyczący wprowadzenia trzech nowych źródeł zasobów własnych. Odnotowuje jednak z ubolewaniem, że Komisja uwzględniła jedynie dwa dodatkowe źródła z propozycji grupy wysokiego szczebla ds. zasobów własnych i uważa, że wniosek Komisji powinien być bardziej ambitny pod tym względem. W związku z tym, proponuje się pilną kontynuację prac związanych z poszukiwaniem nowych źródeł finansowania budżetu.

13. Przyjmuje z zadowoleniem wysiłki Komisji na rzecz uproszczenia po stronie dochodów budżetu, a w szczególności propozycję stopniowego wycofywania wszystkich rabatów związanych z państwami członkowskimi, jak również uproszczenie obliczania dochodów opartych na VAT.

14. Podkreśla z żalem, że Komisja w swoim wniosku dotyczącym wprowadzenia nowych źródeł zasobów własnych nie przewidziała zbadania w należyty sposób przestrzegania zasady pomocniczości, a ewentualny wpływ wniosku na sytuację finansową jednostek regionalnych i lokalnych nie został oszacowany.

15. Zwraca uwagę, że wniosek dotyczący wspólnej skonsolidowanej podstawy opodatkowania osób prawnych posiada znaczny potencjał zwiększenia udziału zasobów własnych pod warunkiem że będzie ona obowiązkowa dla dużej liczby przedsiębiorstw. Jednak obecnie nie jest to jeszcze określone oraz nie wiadomo, kiedy możliwe będzie wejście w życie tego źródła dochodu. Wyraża zaniepokojenie z powodu dochodów własnych, których źródłem są niepoddawane recyklingowi odpady opakowaniowe z tworzyw sztucznych, mając na uwadze fakt, że jednym z głównych celów UE jest wyeliminowanie wszystkich takich odpadów, co spowodowałoby utratę dochodów z tego źródła lub zwiększenie niestabilności dochodów budżetowych.

16. Popiera proponowane zmniejszenie rekompensaty z tytułu kosztów pozyskiwania tradycyjnych zasobów własnych od państw członkowskich, wzywa jednak Komisję, by poszła o krok dalej i zamiast proponowanych 10 % ustaliła rekompensatę za koszty pozyskiwania zasobów zgodnie z rzeczywistym poziomem tych kosztów.

Praworządność, elastyczność i stabilność

17. Uważa, że poszanowanie praworządności jest warunkiem *sine qua non* dobrego zarządzania finansowego i skutecznego wykorzystania budżetu Unii. W związku z tym z zadowoleniem przyjmuje starania Komisji zmierzające do wdrożenia skutecznych mechanizmów mających zapewnić przestrzeganie praworządności, pewności prawa we wszystkich państwach członkowskich i skuteczniejsze zwalczanie nadużyć finansowych i korupcji.

18. Zgadza się z Europejskim Trybunałem Obrachunkowym, że proponowany mechanizm zapewnienia przestrzegania praworządności idzie dalej niż art. 7 TUE i że można go szybciej zastosować.

19. Przyjmuje z zadowoleniem wysiłki Komisji Europejskiej na rzecz zapewnienia sprawnego finansowania beneficjentów końcowych Unii poprzez dopilnowanie, by państwa członkowskie wywiązywały się ze zobowiązań finansowych wobec beneficjentów końcowych w sytuacji uruchomienia mechanizmów ochrony ich interesów finansowych. Oczekuje od Komisji opracowania dodatkowych środków ochrony interesów beneficjentów końcowych.

20. Zaleca, by Komisja rozważyła wprowadzenie dodatkowych mechanizmów gwarantujących interesy finansowe Unii, które to mechanizmy wywierałyby bardziej równomierny wpływ na wszystkie państwa członkowskie, jak np. jednorazowe grzywny.

21. Uwzględniając opinię Europejskiego Trybunału Obrachunkowego uważa, że obecne rozwiązania legislacyjne pozostawiają zbyt dużą swobodę decyzyjną Komisji w sprawie wszczęcia procedury, i wzywa Komisję do opracowania jasnych kryteriów służących określeniu, co stanowi ogólne, zagrażające należytemu zarządzaniu finansami nieprawidłowości w zakresie praworządności.

22. Zaleca wzmocnienie roli Europejskiego Trybunału Obrachunkowego w realizacji proponowanego mechanizmu zgodnie z art. 287 TUE.

23. Przyjmuje z zadowoleniem propozycje Komisji, aby zwiększyć elastyczność WRF, co na pewno będzie pomocne w szybkim reagowaniu na nowe i nieprzewidziane wyzwania. Podkreśla jednak, że zwiększenie elastyczności w wykorzystaniu środków nie powinno odbywać się kosztem długoterminowej przewidywalności i strategicznego ukierunkowania programów, w szczególności tych, które są realizowane w ramach zarządzania dzielonego. Apeluje zatem o zbadanie, czy większa elastyczność w części odnoszącej się do większych uprawnień Komisji Europejskiej w zakresie przydzielania funduszy nie narusza zasady pomocniczości i wielopoziomowego sprawowania rządów. Apeluje także o zaangażowanie władz lokalnych i regionalnych w proces podejmowania decyzji w przypadku, gdy fundusze podlegające zarządzaniu dzielonemu mają zostać przesunięte.

Poszczególne działy budżetu

24. Z zadowoleniem przyjmuje propozycję zwiększenia budżetu na obszary polityki związane z nowymi, ważnymi wyzwaniami, takimi jak migracja i zarządzanie granicami, a także utworzenie odrębnego działu dotyczącego bezpieczeństwa i obrony.

25. Popiera zwiększenie środków finansowych przeznaczonych na badania i innowacje, kontynuację i rozbudowę obecnego funduszu EFSI w nowy fundusz „InvestEU”, zwiększenie środków na program Erasmus+ oraz dalsze wzmocnienie inwestowania w walkę ze zmianą klimatu we wszystkich strategiach politycznych UE. Przypomina jednak, że proponowane zwiększenie środków nie może odbywać się kosztem budżetu na politykę spójności i rozwoju obszarów wiejskich.

26. Zdecydowanie sprzeciwia się proponowanemu zmniejszeniu o 10 % budżetu polityki spójności, w szczególności odnośnie do Funduszu Spójności, w przypadku którego planuje się obcięcie środków aż o 45 %. Tak samo uważa za niedopuszczalne propozycje zmniejszenia środków na wspólną politykę rolną, zwłaszcza w części, która dotyczy obniżenia środków o 28 % na EFRROW i o 13 % na EFMR. Tak drastyczne cięcia wydatków w dziedzinach, które nieustannie wykazują europejską wartość dodaną i które są dla obywateli jednymi z najwidoczniejszych obszarów polityki europejskiej, miałyby długookresowe bardzo niekorzystne konsekwencje dla wzrostu i rozwoju europejskich regionów.

27. Przeciwnie, w myśl deklaracji w sprawie rozwoju obszarów wiejskich przyjętej w Cork we wrześniu 2016 r. wzywa do zwiększenia ogólnego wsparcia finansowego UE na rozwój obszarów wiejskich powyżej 5 % budżetu UE na rzecz obszarów wiejskich i pośrednich, które stanowią ponad 90 % terytorium UE, mieszczą 58 % jej ludności oraz zapewniają 56 % miejsc pracy w UE.

28. Podkreśla, że zaproponowane zmniejszenie środków na politykę spójności podałoby w wątpliwość realizację jednego z najważniejszych celów Traktatu, który dotyczy osiągnięcia spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej. Następstwem takiego podejścia byłby wzrost nierówności pomiędzy europejskimi regionami, dotkliwy zwłaszcza w słabiej rozwiniętych regionach i tych, które doświadczają poważnych problemów strukturalnych i demograficznych. Przyjmując takie podejście ignoruje się również znaczący wkład polityki spójności wnoszony już w takich dziedzinach jak innowacje, cyfryzacja i zmiana klimatu. Ostrzega, że ograniczenie środków na programy współpracy terytorialnej stanowi zagrożenie dla wzmocnienia spójności terytorialnej i jej ważnych mechanizmów, takich jak EUWT i strategię makroregionalne.

29. Wyraża ubolewanie, że pomimo tego, że przeszło jedna trzecia obywateli UE mieszka w regionach przygranicznych i biorąc pod uwagę, że regiony te borykają się z licznymi wyzwaniami terytorialnymi, przydział finansowy na współpracę transgraniczną ma spaść w ujęciu realnym, pomimo jej potwierdzonej europejskiej wartości dodanej.

30. Podkreśla niezwykle negatywne skutki wniosku w sprawie wieloletnich ram finansowych dla europejskich rolników i mieszkańców obszarów wiejskich. W przypadku zatwierdzenia proponowanego zmniejszenia środków dla drugiego filaru WPR polityka rozwoju obszarów wiejskich nie byłaby już w stanie wypełniać swoich zadań, w szczególności w zakresie zmniejszania różnic w poziomie życia między obszarami miejskimi i wiejskimi. Apeluje ponadto, aby Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich był w dalszym ciągu objęty systemem zarządzania w ramach rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów, tak by zapewnić spójność między różnymi źródłami finansowania i umocnić wymiar terytorialny WPR.

31. W szczególności sprzeciwia się proponowanemu zmniejszeniu środków programu POSEI poświęconego regionom najbardziej oddalonym, gdyż zagrozi to realizacji jego celu polegającego na umożliwieniu ukierunkowanej reakcji na szczególne wyzwania stojące przed sektorem rolnictwa w każdym regionie dzięki roli, jaką odgrywa on jako finansowy instrument wsparcia bezpośredniego dla rolników.

32. Ubolewa, że nie nastąpiło faktyczne zwiększenie środków na zobowiązania przeznaczonych na Europejski Fundusz Społeczny Plus, pomimo dodatkowych zadań, jakie ma spełniać EFS+, takich jak integracja obywateli państw trzecich. Przypomina, że Europejski Fundusz Społeczny (zob. opinia KR-u w sprawie EFS ⁽¹⁾) musi nadal być osadzony w polityce spójności, głównym instrumencie UE na rzecz inwestowania w ludzi i kapitał ludzki, wspierania równości kobiet i mężczyzn oraz poprawy warunków życia milionów obywateli europejskich.

33. Zauważa, że Europejski Fundusz Dostosowania do Globalizacji (EFG), pomimo istniejących pokrywających się obszarów i kompromisów z EFS+, nie został włączony do tego ostatniego. Jest zdania, że wartość dodana działań finansowanych z EFG jest uzależniona od tego, czy działania te zostaną uzupełnione poprzez procesy przekształcania i restrukturyzacji za pomocą długoterminowych programów rozwoju regionalnego, zwłaszcza takich jak środki wyprzedzające oferowane przez EFS +.

34. Nie popiera wprowadzenia zasady N+2 w miejsce zasady N+3 jako ram czasowych wykorzystania przyznanej kwoty rocznej, ponieważ występuje poważne niebezpieczeństwo późnego przyjęcia regulacji, co mogłoby ograniczyć wykorzystanie przydzielonych środków w przypadku zastosowania zasady N+2.

35. Zdecydowanie sprzeciwia się proponowanym rozwiązaniom, które dodatkowo pogarszają dotychczasową sytuację jednostek samorządu lokalnego i regionalnego odnośnie do terminu wykorzystania rocznych przydziałów środków z programu UE, a także poziomowi zaliczkowania, a zwłaszcza współfinansowania projektów, jako że wiele władz lokalnych i regionalnych nie ma możliwości finansowych, by zapewnić wymagane zasoby własne.

36. Zwraca się do Komisji o obliczenie przydziałów finansowych dla państw członkowskich w ramach polityki spójności na podstawie najnowszego podziału regionów według NUTS 2, dla których Eurostat może dostarczyć niezbędnych danych, tak aby zapewnić lepsze powiązanie pomiędzy możliwościami społeczno-gospodarczymi w regionach NUTS 2 a obliczaniem przydziałów krajowych.

⁽¹⁾ Opinia KR-u 3597/2018, jeszcze nie przyjęta.

37. Ponadto zwraca się do Komisji Europejskiej, by ustalając kryteria współfinansowania i przydziału środków polityki spójności uwzględniła wskaźniki inne niż PKB na mieszkańca, gdyż nie mierzy ono dokładnie zdolności danego społeczeństwa do podjęcia kwestii, które mają na nie wpływ, takich jak zmiana demograficzna, i domaga się, by ustanowiono wskaźniki w skali międzynarodowej, krajowej, lokalnej i regionalnej mierzące postęp wykraczające poza PKB. Proponuje się, by biorąc pod uwagę wyzwanie demograficzne, rozważono następujące możliwości: zmiana populacji (duża i stała utrata), rozproszenie terytorialne, starzenie się ludności, nadmierne starzenie się, emigracja młodzieży i dorosłych i związany z tym spadek liczby urodzeń.

38. Sprzeciwia się ograniczeniu finansowania infrastruktury transportowej w ramach instrumentu „Łącząc Europę”, zwłaszcza w kontekście nieuzasadnionej redukcji budżetu Funduszu Spójności i zważywszy, że nie istnieje żadne uzasadnienie proponowanego zmniejszenia środków w odniesieniu do celów i potrzeb w zakresie zapewnienia ekologicznie czystego, bezpiecznego i dobrze połączonego systemu transportu.

39. Uważa, że proponowany budżet dla nowego instrumentu, jakim jest „Europejski Instrument Stabilizacji Inwestycji” w postaci linii budżetowej w budżecie UE umożliwiającej pożyczki w wysokości do 30 mld EUR, by zapewnić właściwą reakcję w przypadku nowych wstrząsów gospodarczych i finansowych na rynku i wpływać na państwa członkowskie należące do strefy euro i uczestniczące w mechanizmie kursowym (ERM II), jest zbyt mały. W związku z tym proponuje znaczne zwiększenie odpowiednich środków w celu ochrony potencjału inwestycyjnego Unii, które nie powinny być wliczane w budżet UE.

40. Wyraża zaniepokojenie z powodu proponowanego programu wsparcia reform strukturalnych. Zważywszy bowiem, że propozycja opiera się na art. 175 Traktatu, który dotyczy spójności, program powinien ograniczać się do reform wzmacniających spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną, wnoszących europejską wartość dodaną. Program powinien także wpisywać się w ramy nowej długoterminowej strategii rozwoju UE, która zastąpi strategię „Europa 2020”, zbudowanej wokół celów zrównoważonego rozwoju. Ponadto należałoby stosować te same wymogi w zakresie partnerstwa i zaangażowania władz lokalnych i regionalnych w proces planowania i wdrażania takich reform, co w odniesieniu do europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych. Sprzeciwia się ponadto przewidzianej w rozporządzeniu ramowym w sprawie funduszy strukturalnych i inwestycyjnych możliwości przenoszenia do 5 % środków do funduszy i instrumentów finansowych Unii, które nie mają związku z celami spójności i co więcej w większości są zarządzane bezpośrednio bez zaangażowania władz lokalnych i regionalnych.

41. Podkreśla, że cięcia w zakresie polityki spójności, polityki dotyczącej obszarów wiejskich i WPR mają znaczący negatywny wpływ na osiąganie celów w dziedzinie spójności terytorialnej i ochrony środowiska. Pomimo wzrostu środków na program LIFE o niemal 60 %, proponowany całkowity budżet na politykę klimatyczną i dostosowanie energetyczne będzie mniejszy niż w obecnej perspektywie. Zamiast wykorzystywać duży potencjał rolnictwa, a zwłaszcza politykę spójności do wspierania inwestycji przynoszących pozytywne efekty na rzecz środowiska i walki ze zmianą klimatu, proponowane wieloletnie ramy finansowe poprzez zmniejszenie środków na politykę spójności i politykę rolną stawiają pod znakiem zapytania realizację unijnych celów środowiskowych.

42. Odnotowuje propozycję zwiększenia finansowania programu LIFE (zob. opinia KR-u w sprawie programu LIFE ⁽²⁾), która ma zasadnicze znaczenie dla władz lokalnych i regionalnych, by pomóc im w walce z utratą różnorodności biologicznej, w tworzeniu rozwiązań z zakresu zielonej infrastruktury i we wspieraniu zrównoważonego rozwoju. Ubolewa jednak, że proponowany wzrost jest częściowo osłabiony przez włączenie środków finansowanych wcześniej programu Horyzont 2020 dotyczących przechodzenia na czystą energię. Apeluje zatem o zwiększenie ogólnego finansowania programu LIFE o odpowiednią kwotę. Apeluje również o to, by działania na rzecz budowania zdolności wspierające przejście na czystą energię zachowały taki sam wskaźnik współfinansowania, jak w ramach programu „Horyzont 2020”.

43. Zauważa, że planowany cel wykorzystania 25 % wydatków z budżetu UE na rzecz realizacji celów w zakresie klimatu nie wydaje się odpowiedni, aby osiągnąć cele określone w porozumieniu paryskim. Należy podjąć wysiłki, by w kolejnych WRF uwzględnić możliwość zwiększenia poziomu wydatków przekraczających 30 %, które przyczyniłyby się do obniżenia emisyjności energetyki, przemysłu i transportu oraz do przejścia na gospodarkę o obiegu zamkniętym.

44. Przychylnie odnosi się do decyzji o zwiększeniu środków w pozycji „Horyzont Europa” w porównaniu do obecnej kwoty. Wzywa również do ustanowienia ram możliwości przeniesienia środków pochodzących z innych instrumentów w ramach WRF na „Horyzont Europa”, z zastrzeżeniem poszanowania swobody inicjatywy danego organu zarządzającego, współtworzenia działań współfinansowanych w ten sposób i powrotu środków na terytorium danego organu zarządzającego.

⁽²⁾ Opinia KR-u 3653/2018.

45. Z zadowoleniem przyjmuje utworzenie odrębnego działu dotyczącego migracji i zarządzania granicami i znaczne zwiększenie środków na realizację działań. Żałuje, że znacznie większe znaczenie przywiązuje się do kwestii bezpieczeństwa granic niż do innych kwestii związanych z migracją, takich jak zapewnienie ochrony i azylu migrantom, wsparcie legalnej migracji i wysiłki na rzecz integracji. Dlatego też KR apeluje o zwiększenie środków finansowych przeznaczonych na Fundusz Azylu i Migracji (zob. opinia KR-u „Fundusz Azylu i Migracji” ⁽³⁾) o ten sam procent (240 %), co środki na ochronę granic zewnętrznych, aby zagwarantować, że będą one wystarczające do odpowiedniego rozwiązania problemów dotyczących integracji.

46. Podkreśla, zważywszy na zauważalny brak ambicji w odniesieniu do całkowitej kwoty wieloletnich ram finansowych, co jeszcze bardziej ogranicza zakres działania Unii w tej dziedzinie o doniosłym znaczeniu dla jej stabilności politycznej, społecznej i w zakresie bezpieczeństwa, że ma to szczególne znaczenie dla władz lokalnych i regionalnych, które są odpowiedzialne za wiele z tych działań. Podkreśla również w tym kontekście, że aby objąć nowe zadania, należy odpowiednio zwiększyć środki finansowe Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS+), które powinny obejmować długoterminowe działania na rzecz integracji migrantów.

47. Zwraca również uwagę, że duże znaczenie dla władz lokalnych i regionalnych w swoich dziedzinach ma nowy program „Prawa i wartości”, który powinien obejmować ochronę podstawowych praw i wartości UE oraz zachęcanie do aktywnego obywatelstwa europejskiego. W związku z tym proponuje, aby w odpowiedzi na ogromne wyzwania w tym zakresie zwiększyć ogólną podstawę tego programu.

48. Przyjmuje z zadowoleniem uproszczenie instrumentów działań zewnętrznych oraz ogólnego budżetu, aby przyczynić się do skuteczniejszej i efektywniejszej polityki zagranicznej i rozwojowej UE. W związku tym podkreśla znaczącą rolę władz lokalnych i regionalnych w poprawie współpracy z krajami sąsiadującymi i trzecimi w wielu dziedzinach i w urzeczywistnieniu Agendy na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 jako całości. Apeluje, by wyraźniej uwzględnić tę rolę w WRF, najlepiej za pomocą bezpośrednio przyznanego budżetu.

49. Uważa, że silna, skuteczna i wysokiej jakości europejska administracja publiczna jest niezbędna do realizacji polityki Unii, odbudowy zaufania do wartości dodanej UE i wzmocnienia dialogu z obywatelami na wszystkich poziomach. Podkreśla w tym kontekście ważną rolę instytucji, w skład których wchodzi demokratycznie wybrani członkowie.

50. Wzywa wszystkie instytucje UE do osiągnięcia szybkiego porozumienia w sprawie kolejnych wieloletnich ram finansowych, aby zapewnić terminowe przyjęcie unijnych programów przed rozpoczęciem kolejnej perspektywy finansowej.

Bruksela, dnia 9 października 2018 r.

Karl-Heinz LAMBERTZ

*Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Regionów*

⁽³⁾ Opinia KR-u 4007/2018.